

Kárpátalja 600

Visszatekintés. 2020 októberében Ukrajnát meglegyintette a változás szele – az ország elnökválasztásra készült. Október 25-én le is zajlott nagy sikerrel, az új elnök Volodimir Zelenskij lett. A hírközlő csatornák új eszmékről, jobb létéről, szebb jövőről harsogtak. 2022. február 24-én Vlagyimir Putyin orosz elnök elrendelte a „különleges katonai művelet” végrehajtását a Donec-medencében, és kezdetét vette egy lassan kontrollálhatatlanná váló eseménysorozat, mely az „orosz–ukrán háború” névvel ékelődött be a modern történelembe. A háború közel 600 napja tart végeláthatatlanul. Olykor felkerül a világhálóra egy-egy tanulmány, esélylatolgató cikk vagy javasasszony látomása a háború kimeneteléről és befejezésének dátumáról, ám a kijelölt nap elteltével is minden folytatódik tovább. Ukrajna keleti része vérben fürdik, aki csak teheti, Nyugatra vonul, első megállóként Kárpátalját érintve. Van, aki továbbhalad, de bizony sokan itt maradnak, a többség már házat is vett, munkába állt, esetleg vállalkozását tette át a kárpátaljai régióba. Az idetelepülő menekültek legtöbbször tágra nyílt szemekkel figyelnek bennünket, kárpátaljaiakat, azon belül is a magyarokat, ugyanis az ő elképzeléseik szerint a magyarok a mai napig úgy néznek ki, mint Attila, szőrén ülik meg a lovat, mindenhova felajzott íjjal és nyilakkal járnak, valamint nyers húst esznek. Ezzel szemben a háború kitörése óta a legtöbb segítséget a helyi és anyaországi magyaroktól kapták a Kárpátalján posztoló keleti ukrán menekültek. A politikai propaganda hatalma sajnos határtalan. Viszont elkezdődött egy folyamat, igaz, minimális sebességgel, igen szűk körben, de az ukránok közül egyre többen „ábrándulnak” ki a háború által hirdetett eszméből. Kezdetben önkéntesek tömege zúdult a keleti frontra, hogy majd ők megállítják az orosz katonákat, és felszabadítják Ukrajnát. Mára szinte mindenki menekülni próbál a hadkötelezettség

elől. Rengeteg katona szolgál és harcol a mai napig azok közül, akiket 2022 február–márciusában vittek el. Ezek a katonák nem tudnak leszerelni, nem engedik el őket a hadseregtől. Egyre inkább apad az ukrán katonák száma. Ezért van Kárpátalján szinte kéthetente úgynevezett razzia. Sokszor a frontról jönnek katonák „vadászni” és pótolni a harcoló katonák számát. Kárpátalján ez jelenti a legnagyobb veszélyt. Ha az utcán egyedül találnak egy katonaköteles korú férfit, annak nagyon oda kell figyelnie, mit tesz és mond, mert néhány perc alatt már az egészségügyi kórlapját intézik az illetőnek.

Mindemellett egy másik problémával is meg kell küzdenünk szeretett térségünkben. Az egészségügyben hatalmas számú leépítések történnek. Mivel az államnak nincs tartaléka, nem tudja biztosítani az egészségügyi alkalmazottak fizetését, ezért a kisegítő személyzetet, portásokat, beteggondozókat és a nővéreket is elbocsátják. A klinikákon összesen két nővér maradhat: egy, aki a különféle analízisekkel járó vérvételeket és az adminisztrációt intézi, és egy a sürgősségi feladatok ellátására. A kórházban pedig a változó igények szerint lesznek leépítések az osztályokon. Sajnos az orvosok közül is egyre többen kapnak behívót. Ez hatalmas problémát jelent a helyi lakosságnak, főleg az időseknek, mert a kórházak digitalizálása és a nagyszámú elbocsátások miatt akár több napba is telhet, míg a beteg eljut az orvoshoz. Ezzel párhuzamosan több gyermek nem kapja meg a soron következő oltást, mert nincs vakcina. Azok a magánklinikák, amelyeknek sikerül hozzájutniuk az oltóanyaghoz, vagyonokért kínálják az oltást, és természetesen azok a szülők, akik megtehetik, ezt meg is fizetik, hiszen a gyermek egészsége az első.

Az oktatásügyben is folyamatos hiányokkal kell megküzdeni – nincsenek szakemberek, pedagógusok. Ez nemcsak a kárpátaljai ma-

gyar iskolákra vonatkozik, hanem Ukrajnában minden oktatási intézményre. Ám míg az állami oktatási-nevelési intézményekben nincs megfelelő képzés, több helyen magánóvodák nyíltak. Ide megint csak azok a gyermekek járhatnak, akiknek a szülei ezeket a szolgáltatásokat meg tudják fizetni. A magyar oktatási intézmények helyzete Kárpátalján a helyi önkormányzatok vezetőitől és az oktatásügyben tevékenykedő tanfelügyelőkötől függ. A hírekből értesülhettünk a Munkácsi 3. Számú II. Rákóczi Ferenc Középsiskola szomorú esetéről, igazgatójának meghurcolásáról. Nem minden kárpátaljai városban követik ezt a keserű példát, sőt ez egy kivételes helyzet, az intézmény a politikai események áldozata lett. Beregszászon és Ugocsában nem észlelhető ilyen jellegű megtorlás, a tanárok és igazgatók végzik a dolgukat, természetesen itt is nagyon sok nehézséggel kell megküzdeniük. A tanárhiány mellett sok iskolaépület rossz állapotú, vagy a működését szolgáló különböző

egységekkel akad gond (áram, fűtés, vízvezetékek...). Pozitív hatás, hogy továbbra sem szűntek meg a magyarság körében a hagyományörző és -ápoló tevékenységek, a nemzeti ünnepeink megtartása, a megemlékezések kapcsán a néma koszorúzások. Néptánc- és népdaloktatás is zajlik, valamint különféle hagyományörző eseményekre is sor kerül, melyeknek főszereplői a gyermekek (szavaló- és mesemondó versenyek, kézműves-foglalkozások...). Jelenleg talán még nagyobb hangsúlyt kell fektetnünk a felnövekvő generációra, annak lelki-szellemi fejlődésére és örökségünk továbbadására. Mindenki belefáradt ebbe a háborúba, minden napért meg kell küzdeni, ami egyre több ráncot mélyít az emberek arcára. Az arcokon megjelent ráncok pedig nem az öregedés jelei manapság Kárpátalján, hanem a lelkekben tátongó sebek felületi hegei. Minden nap imádkozva a csodáért, abban bízunk, hogy hamarosan pontot tehetünk modern történelmünk vérrel írt fejezetének végére.

Mecseki Hargita: Balsors